

NÉPNEVELŐ

NEVELÉS- ÉS OKTATÁSÜGYI LAP

MAGYARORSZÁGI LATIN ÉS GÖRÖG SZERTARTÁSÚ KATHOLIKUS NÉPOKTATÁSI INTÉZETEK SZÁMÁRA

Kiadja a *SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT* Budapesten.

Megjelenik minden vasárnap egyívnyi terjedelemben.

Megkapja e lapot minden kath. népoktatási intézet egy példányban ingyen.

Előfizetési ár: egész évre kor. 6.—.

Kéziratokat nem küldünk vissza.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

BUDAPEST,

Szentkirályi-utca 28b. sz. a.

(SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT)

A hirdetések árszabálya:

A pályázati hirdetéseknel minden egyes szóért minden közies után 6 fillér (3 krajczár) fizetendő.

Egyéb hirdetéseknel:

egész oldal ... kor. 32.— | negyed oldal ... kor. 8.—
fél oldal ... kor. 16.— | nyolczad oldal ... kor. 4.—

A díjak előre beküldendők a Szent-István-Társulathoz.

Figyelmeztetés a kath. népiskolai iskolai könyvtárak érdekében.

Hazánkban igen sok kath. népiskolának van már iskolai könyvtára, sőt igen sok helyen szerveztek kath. tanítóink ifjúsági könyvtárat is; ez a körülmény, de különösen az újabb időben az ily könyvtárak létesítésére megindult üdvös mozgalom kötelességévé tette az arra hivatott tényezőknél, hogy a kath. népiskolai iskolai és ifjúsági könyvtárak számára részletes könyvjegyzéket állítsanak össze és adjanak ki a könyvtárakat szervező tanítók számára. Örömmel értesültünk, hogy a kath. népiskolai iskolai könyvtár és kath. ifjúsági könyvtár **jegyzékének** összeállítása már erősen munkába vételett s annak megjelenése rövid időn belül várható. **A Szent-István-Társulat teljesen ingyen megküldi majd kath. tanítózeleinknek e jegyzéket, addig is kötelességszerűen kérjük olvasóinkat, hogy türelemmel várják be e jegyzékek megjelenését, mert az állam által kiadott ily könyvjegyzékek a kath. iskolákra nem bírnak kötelező erővel.**

Hozzászólások a tanítói fizetés kérdéséhez.

II.

A kántortanítók és az új népoktatási törvényjavaslat.

Az új népoktatási törvényjavaslat azon szakasza, mely a kántori jövedelmet tanítói fizetésnek számítja, a legérzékenyebb csapás, mit csak mérni lehetett a felekezeti kántortanítókra. Ez az eszme

épenséggel nem gyakorlati vagy pedig a lehető legnagyobb rosszakarat szüleménye.

Nemkülönben érzékenyen érinti a kántortanítókat az új törvényjavaslat azon rendelkezése is, mely a kántortanítói fizetésben adott földnek nem kataszteri, hanem tényleges jövedelmét számítja.

Lássuk, miért érint ez bennünket érzékenyen?

Az 1893. évi tanítói fizetés összeírásánál a földnek kataszteri jövedelmét számították be. Ha ezen jövedelemmel együtt a többi összjövedelem nem tett ki 800 koronát, az állam a különbözetet pótolta. Amde a föld *rendes körülmények között* többet jövedelmezett a kataszteri tisztajövedelemnél, s így amennyivel többet jövedelmezett, azt tudtuk be kántori fáradságunknak és rendkívül lekötöttségünknek jutalmául.

Az új törvényjavaslat szerint nem így lesz. Beszámíttatik a föld összes jövedelme, mi, azt hiszem, csak minden ezredik helyen tesz ki többet 200 koronánál a kataszteri jövedelmen felül. Ahol a föld tényleges jövedelme nem üti meg a 200 koronát a kataszteri jövedelmen felül, ott az 1000 koronás kiegészítésre való tekintettel a hiányt fedezi az állam. S mit értünk el ezzel? Azt, hogy egy fillérrel sem lesz több jövedelmünk, mint a nem kántortanítóknak, s ugyanannyi jövedelemért tartozunk kántori teendőket is végezni. Pedig a kántorság lekötött állás. Egész éven át egy szabad napunk, vakációnk sincs. Ha az iskola nem is köt a községhez, oda kötnek a kántori kötelek. Továbbá, míg a nem kántortanító fölveszi az 1000 kor. fizetése mellett havonta az ő 83 koronáját, amit a jég el nem ver; addig a kántortanító több munkája mellett még kénytelen az ő fizetését gabonában, földben, faban, deputációban innen is, onnan is fölvenni; s mentől több helyről kapja, annál több kopik le belőle, mire pénzzé teheti. S mit eredményez ez? Azt, hogy a tanító egész éven át csak a földje után jár, hogy behozza azt a jövedelmet, melyet rábeesültek és mint eddig is, járhat a kurátortól a plébánoshoz, a plébánostól a szolgabíróhoz, a szolgabírótól a jegyzőhöz és bírőhoz és még sem

sodlik be az összes gabonáját. Nem, mert a pásztor vagy bíró, nehogy kitegye magát a nép tárgyának, a szegényebbek neve után oda írja, hogy: «bohajtathatlan» s akkor kezdje az ember elől. Ugyan ki ne munda ezt meg? Jámor természetű legyen a tanítónak, hogy ezt bosszú-ág nélkül kibírja.

Es vajjon előnyére van ez a kulturának, a magyar tanítgynök? Nem felelek reá se jót, se rosszat.

A legnagyobb igazságtalanság mégis, ami bennünket az új törvényjavaslatban ér, a *stólának tanítói fizetésbe való beszámítása*.

Iskola kötelességemnek miután eleget tettem, elmegyek temetésre. Elmegyek a legnagyobbcsőben, sárban, hidegben, ameddig a nem kántortanító otthon száraz és jó meleg szobájában kibőven a tanítás fáradalmait. Es ezen külön munkáért megkapom két-három hét múlva az 50 fillért vagy az egy koronát. Szeretném én már most azt a jogaszt látni, aki nekem bebizonyítja, hogy én azt az 50 fillért nem a kántorságot, hanem a tanítóságot kaptam. Nem hiszem, hogy ez meggondolt eselekmény a törvényjavaslat tervezőtől. Ez elkerülte a figyelmüket. Ha igen, akkor kötelességünk fölvilágosítani: ha akarattal történt, akkor föl kell kérnünk a nagymelteságú püspöki kart, hogy az egyházak érdekében tegyenek lépéseket a tanügyi kormányfővel az igazság és jogos megoldás érdekében.

Kántortanítók! Ezen igazságtalanság ellen szót kell emelni. Nem hiszem, hogy fölszólalásunk sikertelen marad. Akinek egy esep szerete van, belátja igazságunknak napnál ragyogóbb tisztaságát.

Szamiszló.

Soltész István.

III.

Kenyeromorzsák.

... Szédjétek föl a morzsákat is, nehogy kárba vesszenek! — mondta a 'vözítők.

Fölszedjük tehát a kenyermorzsákat, miket feleink dob az állam. Fölszedjük, bár arcunk lángban ég attól a szégyentől, mely tulajdonképen nem is bennünket illet. Igen, fölszedjük, mert ez a kevés is reánk fér: igen, fölszedjük, mert azokhoz jogunk van. Nem alamizsna az, hanem egy jól megérdemelt kiesi rész abból, mit állami kartársaink élveznek.

Az állam különbséget tett tanító és tanító közt. Ez a megkülönböztetés a felekezeti és községi tanítók arculásapása: egy szomorú sakkhúzás, melyre széles e világban precedens nem fordult elő! Igaz, sokan vagyunk, talán 24 ezren. Szép szám. De fölösleges számban vagyunk-e? Munkásságunk semmi? Elenyésző része talán annak a pár millió koronának, mely összeg a felekezeti és községi tanítók fizetésrendezésére szükségeltetnék? Nem vagyunk «államiak», tehát koplalhatunk, nem vagyunk «államiak», tehát jogcímet sem formálhatunk ahhoz, mihez jogcímet formál-

tak állami kartársaink. Övék a győzelem, miénk a vereség! És még az 1000 koronára kiegészíthető 800 kor. minimumot «tagadhatatlan haladás»-nak merik nyilvánítani. Szatira, semmi egyéb! Annak az 1000 koronára való kiegészítésnek sem örüljön előre a felekezeti tanító, mert ez államsegélynek mikénti véleményezése a közigazgatási bizottságnak szuverén ügye lévén, egyenesen ő tőle függ az államsegély kiutalványozása vagy annak megtagadása. Ha akarnak, adnak, ha nem akarnak, nem adnak. Az ígéret tehát nem precíz.

«Tagadhatatlan haladás»-nak minősítik azon rendelkezést is, mely szerint a tanítói fizetés egy részének terményekben való kiszolgáltatása csak oly föltétel alatt engedtetik meg, ha a terményeket az iskolafőmtartó a tanító közbejötté nélkül szedeti be. Ugyan kérem, melyik tanító járt eddig is hazról-házra kompetencióját kéregetni? Egyik sem! Hátralék volt s lesz ezentúl is. De hisz azt nem is kértük, de kértük a terményváltást! Persze azt nem kaptuk meg. Különbö is a tanító fizetésének terményekben való kiszolgáltatása az új rendelet életbeléptetése után is, mint annak előtte, a nehézségek nem kevesebb nemével fog jární. És ez is haladás akar lenni? Igen, haladás, de nem előre, hanem hátrafelé.

Nem tudom, hogyan éreznék magukat állami kartársaink, ha fizetésük egy részét karegabonában vennék kézhez! Nem hiszem, hogy ezen körülményt «határozott haladás»-nak minősítenék. De jó a felekezeti tanítónak az is, hisz úgy sem érdemel többet, sőt örüljön neki, örüljön, hogy él.

Lassan, uraim, a valódi teher a mi vállainkon nyugszik: lassan, uraim, önök még az éjji homályban késtek, mikor mi már voltunk; lassan, uraim, a hitvallásos tanítók összesége még most is egy hatalmas kolosszust képez! A vakolatot az idők viszontagságai itt-ott leomlasztották, de ott vannak még a diszkövek szép számban, azokat még sem az erőszak, sem semmiféle «méltatlan eljárás» porba nem dönti!

... «És fölszedének a földre hullott morzsákból tizenkét kosárral.»

Adja Isten, hogy munkásságunk eredménye ily arányban álljon a felénk dobott morzsákkal.

Dóczy-Fürésze.

Weber Aladár.

A magyar nemzeti nyelv az iskolában.

(Folytatás.)

Mondhatjuk, nincs földrészünkön egyetlenegy állam sem, hol a nemzetiségek oly nagy önállósággal bírnának, anyanyelvük több biztosítókkal rendelkeznek, mint Magyarországon. A családi életben, az iskolában, a templomokban, a sajtó és irodalom területén annyi szabadságnak örvendenek, mint sehol másutt, s mi sem bizonyítja inkább az ezzel ellenkező panaszok alaptalanságát, mint az az elvitázhatatlan ténykörülmény, hogy a magyar faj uralkodása óta egy évezreden keresztül mind maig a különféle nemzetiségek mest

is megvannak épen, sértetlenül, sőt egyik-másika épen a magyar faj rovására meg is növekedett, el is hatalmasodott. Amiért is az erőszakos elnyomatásról untalanul fölhangzó és még a külföld alarmirozására is törekvő vádaskodások egyenesen történelmi hazugságoknak bélyegzendők, sőt honáruló merényleteknek is minősíthetők. Ha azt látjuk, és sajnos! tagadni nem tudjuk, hogy egész vidékek eloláhosodtak, eltörsodtak, hol azelőtt magyar szó hangzott, most a magyar nevekkel telített egész községekben a magyar szót már meg sem értik, sőt hallani sem akarják; akkor nem elnyomatásról kell beszélni, hanem csodálkozunk kell azon az igazán ázsiai indolencián, mely az állapotoknak ily nemzetietlen elfajulását eltűrni és lehetővé tenni képes volt. S ha még azt is fölemlítem, hogy a szent István koronájához tartozó területeken nem egy helyütt a magyarnak magyarul még megnyilatkozni sem lehet, fölesulítás és üldözés veszélyének teszi ki magát, ha Istenéhez magyarul imádkozik; hogy gyermekeit ott még magyar szóra sem taníthatja az iskolában; akkor bátran merem kérdezni, hol van még egy nemzet a földkerekségen a magyarhoz hasonló, amely az ő nemzetének saját országában ilyen pusztulását, sőt szisztematikus elnyomatását és kiirtását egykedvűen eltűrni képes volna?

Ezen nagyon is aggasztó viszonyok között örömmel kell üdvözlönnünk mindazon jelenségeket, amelyek arra mutatnak, hogy szemünk kinyíltak és látjuk a veszélyt, amely nemesak nemzeti létezésünket fenyegeti, hanem képes idővel, ha útját nem álljuk, Magyarországot magát az ő elnevezésében hamis geográfiai fogalomná aláülvésztetni.

Igen örömdetes jelenségnek tekintjük, hogy maga a kormányzat és törvényhozás a magyar nyelv kérdésével most már ismételve és behatódottabban foglalkozni készül. Még jobban örövendénk, ha el tudnók hitetni magunkkal, hogy az elharpodzott bajnak oly későre halasztott orvoslását azon módon fogják eszközölni, amely az okosság, alapítottság és méltányosság követelményeinek mulasztatlanul kell hogy megfeleljen, ha azt akarjuk, hogy célt érjünk s nem akarunk többet ártani, mint használni a jó ügynek.

„Többet észszel, mint erővel.» Áll ez mindenben, de áll főleg egy oly kérdésben, melynek megoldása a legkényesebb föladatak közé tartozik.

Kétségtelen, hogy egy államnak csak egy lehet a hivatalos nyelve, s tán még érthetőbb követelmény, hogy az államnak nyelvét minden polgára érte s lehetőleg beszélje is. Úgy hiszem, ezt bővebben megokolni fölösleges munka azok előtt, akiknek az ildomosságról helyes fogalmuk van s akik tudják mi szükséges, mi hasznos nekik és nem ismerik az irigykedő gyűlöletnek azt az érzését, mely inkább kész másnak ártani, mint önmagának használni. Persze bajos azokkal is okosan beszélni, akiket még a történet tanúságai és tapasztalatai sem voltak képesek kiábrándítani

s arra a meggyőződésre juttatni, hogy a magyarnélkül nem boldogulhatnak e hazában; s valahányszor a magyarnak gyengítésére szövetkeztek, önmaguk alatt fűrészelték az ágat és ugyanazt kapták jutalmul, amit a magyarnak büntetésül szabott ki az — abszolutizmus.

Tény, hogy hazánkban a magyar nyelvnek ismerete nincs annyira elterjedve, amennyire azt az államnyelv tekintélye megköveteli, a honpolgárok érdekei megkívánják. Amiért is nem csak helyesen eslelekszik, hanem egyenesen kötelességet teljesít a kormányzat, midőn arról gondoskodik, hogy a magyar nyelv ismerete minden honpolgárnak lehetővé tétessék.

Ha ezt egy újabb törvény alkotásával véli elérhetőnek, ám tegye meg; bár úgy tudom, hogy törvényben eddig sem volt hiány, de annál nagyobb volt a hiány a törvény erélyes és következetes végrehajtásában, nem különben, mint okos, tapasztatos, kiméletes s mégis buzgó valósításában.

(Folytatása következik.)

A rajzoktatásról.

A rajzoktatásnak iskolánkban alig van valami kis multja. Bátran mondhatjuk, hogy az elemi iskolák legelhanyagoltabb tantárgya volt. Ambár elhanyagolt, csak ráfogás lehet, mert keretét sem szabták meg úgy, hogy művelése nagyobb lendületet vehetett volna. És így volt ez a középiskolákban is. Míg az elemi iskolai növendék úgyszólván az unalomig telehúzta egyenes és ferde vonalakkal palatábláját, a középiskolai tanuló halálos rettegéssel gondolt egy-egy rajzóra, hol aprólékos régi német mintákat másolt éveken keresztül. És mivel telt el a középiskolában a szabaddézsi rajznak nevezett óra? Szintén ilyenmő silány másolással. Érthetetlen régi görög fejek, mezitelen testrészek és soha sem látott svájci vagy rajnai vidék reprodukciójának utánzásával, minden egyénítés nélkül, a szabadság teljes korlátozásával. Semmi vége felé a szabad esztétikai fejlődés, semmi útmutatás az egyéni kialakulás felé. Világhírű nagy mesterek harcát olvastam, melyben egymást vádolják növendékeik lekötésében, korlátozásában. Nem az egységes, vagy a természetes megoldás felé törekedtek, hanem saját reproduktív irányzatuk minél szélesebb körű keresztülvitelére.

A reakció csakhamar bekövetkezett, mint mindenben, ebben is felülről, a művészet irányzatából. Tévedés volna azt hinni, hogy az elemi iskolák fejlődése elsősorban is az iskolák beléletéből folyik. Az elemi iskola — jóllehet elsőrendű tényező — de mégse más az egyház és állam összeilleszkedésében. Az egyház örök igazságú tanai folyton más részükben lépnek előtérbe aszerint, amint az államiság helyes fejlődése, vagy visszafejlesztő törekvései a kultúra hatalmas folyásának más-más medret jelölnek. Így a kultúra tényezői is vagy egészükben, vagy részükben

átalakulnak. Így volt ez kicsinyben az elemi iskolai rajzoktatással. Haladásának irányzatát, az első impulzust nem az iskolából nyerte, hanem abból a hatalmas, bár sokak szerint téves reakcióból, mely a szecessziós irányzatban nyert kifejezést.

Ez iskola hívei, ha annak nevezzük, erős és hatalmas hullásokkal kezdtek irányuk propagálását. Eljárásuk vakmerőnek tetszett és produktumait megmosolyogták. Egyet azonban senki sem tagadott meg tőlük: az egyéniség szabad, független fejlődésének elismerését. Sokakat gondolkozóba ejtett az új irány s ha egyebre nem is volt jó akkoron, arra igen, hogy a régi rendszerek hibái feltűnővé legyenek.

Azon indító okok, melyek a rajzitanítás reformálásának kérdését megérelték majdnem ugyanazon időben minden irányban éreztették szükséges voltukat. Több tárgyban, mint a nyelvtan, írás, olvasás, földrajzitanítás nevezetesen módszertani változások léptek föl.

Erősebb iránlat kezdti sürgetni a fölösleges tankönyvek kiküszöbölését, miáltal szintén az egyéniség szabadabb fejlődését célozzak.

Így jutott el az elemi iskolai rajzoktatás a mai átalakuló korszakába.

De bátran állíthatjuk, hogy átalakuló korszak. Ma még heves viták tárgyát szolgáltatja a tanítósg körében ez a változás. Az átmenet új, ennél fogva idegenszerű. A régi tantervek rendelkezéseinek nem megfelelő. Kakukfiók még egyes osztályokban, úgyszólván, beesempészett újítás, ennek ellenségei nem is kis számban vannak. Az orthodox fölfogás emberei ezek, kiket az idegenszerűség kellometlenül érint.

Pedig milyen egyszerű az egész módszer. A gyermeket megtaníthatjuk figyelni, aztán nézni és végül látni. A rajzolás már csak jutalom és felülmúlhatatlan élvezet. A fő csak az, hogy ne lépjük át a gyermek fogalomkörét és ne akarjuk, hogy azt nezze, mit mi ráerőszakolunk, hanem amit ő vesz észre, ő lát.

Ezekkel a célozattal pedig már az I. osztályban rajzoltathatunk. Ahogy rajzolnak a fővárosi elemi iskolákban Györgyi tanár módszere szerint. Ez a módszer merésznek is látszik, újnak is, nemelyek szerint pedig technikailag keresztülvihetőtlennek. Jóllehet se nem merész, se nem új s a keresztülvihetősége a tanító ambícióján múlik.

Az I. osztály anyaga kell, hogy egyszerű legyen, minthogy az is. Kapcsolatos az írás-olvasás és beszéletes anyagával. Így a körözetes összefüggést segíti elő, ami az I. osztály általános előmenetelére hasznos és üdvös. A II. osztály anyaga természetesen folytatása az I. osztályának és azt a természetes átmenetelt pótolja, ami a III. osztály megkezdendő rajzoktatásához, mint rendszeres tárgyahoz, eddig hiányzott. Ez bizony nem volt meg eddig. A rajzoktatás a III. osztályban kezdődött, de olyan készületlenül, olyan rendszertelenül, aminővel egyetlen más tantárgy se. Előkészítettük

a nyelvtant, a földrajzot már rendszeres alkalmaztatásuk előtt is, de a rajzot nem.

A többi anyagot meglátják tanítótársaink a beosztásból. Nem új, ismétlem, csak más, mint amit mi eddig alkalmaztunk. Nem reprodukálás, hanem lapról-lapra az egyéniség szabad előtérbe nyomulása, a gyermek eslekvő erejének természet szerű fejlődése, ösztönének szabad megnyilatkozása.

Ez a módszer a mi bírálatunkra vár. Felülről jött. Rajtunk kell keresztül mennie, mint mindennek, még a szülőnek is, ha osztályunkban helyet foglalni akar.

Gondoljuk át, tanuljuk meg belőle a jót, lássuk meg benne a szépet és tartsuk meg belőle az igazat!

Műzes János.

EGYESÜLETI ÉLET.

Fölvívás Magyarország összes tanítóhoz és tanítóegyleteihez. A Párkányvidéki róm. kath. tanítóegylet sűrűn fölkéri Magyarországon összes tanítóit és tanítóegyleteit s legfőképpen pedig azon kétszáz tanítóegyletet, amelyek 1901. év november havában a tanító nyugdíjtörvény tárgyalása előtt rendkívüli gyűléseket tartottak, s amelyek föhírataik útján akkor akcióba léptek, hogy most a végső szükség óráján, midőn a népoktatási törvényjavaslat ismét a Haz asztalára kerül s jobb vagy balsorsunk eldöntéséről lesz szó, ismét akcióba lépjenek. Kartársaink! A kormány különbséget akar tenni az állami és felekezeti tanítók között. Míg azoknak törzsfizetését 1000, 1400, 2000, addig a miénket 800 koronában alapítja meg. Ez oly sérelem és megaláztatás, amit szó nélkül hagyni, törvényerőre emelni nem lehet. Föl tehát, kartársaink! Föl, újabb eslekvésre! Ujra gyűleltszini fölösleges! Hanem amire kérjük, azt tegye meg minden tanító és tanítóegylet. Saját éntünk, javunk és jövőnkrol van szó, föltre tehát a közönyösséggel. E sorok átolvasása után az egyesületek jegyzői még azon napon szerkesszék meg egyszerű (bélyegtelen) fölirat alakjában egyesületeik nevében saját országgyűlési képviselőjükhöz intézendő kérelmeket s nevük aláírásán kívül irassák alá az egyesület elnökével s küldjék föl képviselőjükhöz, de azonnal. Azon tanítótársaink pedig, akik országgyűlési képviselőjük tartózkodási helyén laknak, kérjék föl személyesen testületileg a közel jövőben tárgyalás alá kerülő ügyünk tárgyalására, megvédekezésére. Mindkét esetben osekély bevezetés és befejezésből álló tördalék mellett a fölirat magva ez legyen: 1. Mondja ki a törvény, hogy a felekezeti és községi törzsfizetésének minimuma, miként az aHami tanítóké: 1000 korona legyen. 2. Minden tanító birjon egyenlő nyugdíjjal egyenlő szolgálati idő után. Fönmaradhatna a tanítóknak azon joga, hogy megfelelő fölbefizetéssel egyes tanítók nagyobb nyugdíjösszeget biztosíthassanak maguknak — mint ez az eredeti első nyugdíjtörvényben is meg volt engedve. 3. Ha pedig ez nem volna keresztülvihető, akkor, ha már a tanító kántori javadalma miatt nem juthat a tanítói fizetés kiegészítéséhez, úgy méltányos és igazságos csak akkor lesz az eljárás, ha kántori jövedelméviszonyt betudódik a nyugdíjjogosultságnál is. 4. A földjavadalomnál ne a kataszteri jövedelem szolgáljon zsmórt mértékül, hanem a tényleges jövedelem, mint az a pártkongrua céljából eszközölt földjövdelem-számításnál történt. 5. A tanítók szolgálati ideje 35 évre redukáltasson. Föl, kedves kartársaink! Föl a eslekvésre! Tegyen mindenké, aki tenni tud. Ha hallgatunk, megbűnhődünk.

Tanítógyűlés Párkányban. E hó 10-én tartotta Párkányi esperesi kerület tanítósga: őszi rendes közgyűlést, melyen a tanítók szép számmal vettek részt. A gyűlés 9 órakor szentmisével kezdődött. Zlatnyánszky Ernő, az új kerületi alesperesi elnöki megnyitóbeszédében a pártsg és tanítósg közti egyetértésrol szözlött, továbbá nehu

namközben segitotarsul kerle fol a tanitóságot. A kerületi gyülesek céljaul a tanitóság méltányos anyagi jólétének biztosítását és szellemi fejlődését tűzte ki. Fölolvastattott *Ötszáz. dr. Koperniczky Ferenc* úr levele, melyben *székesny búcsut vesz az egyesülettől. Dics Anna* parkányi tanítónő a fononimikából tartott mély pedagógiai tanítással tanulságos előadást. Az előadás bírálatánál a jelenlévők egyik része a fononimika, a másik rész az írva-olvasás mellett kardoskodott. A második tanítást *Szűcs István* bátorkezű tanító tartotta a mértán köréből. Anyagi kiváló ügyességgel alkalmazta a gyakorlati életre. A gyűlés báro *Joszenák Mihály* pléb. úr indítványára elhatározta, hogy a tanítói és kántori fizetések egymástól leendő elválasztásának előterjesztésére *dr. Csernoch János* prel. kanonok, országgyűlési képviselő, fölkéressék. Végül kimondották, hogy fölkéri a járás országgyűlési képviselőit a felekezeti tanítók fizetésének az állami tanítókéval megegyező rendezését kéro memorandum támogatását. Továbbá az összes tankerületeket hasonló eljárásra följóztatják. *Lett József.*

IRODALOM.

Gyermek- és ifjúsági ajándékkönyvek. A Szent-István-Társulat kiadásában újabbán a következő igen lecses és értékes könyvecskek jelentek meg: **Apró történetek** fiatal leányok számára. Irta *Tutsek Anna*. A Szent-István-Társulat kiadása. Ara díszes kötésben 1 kor. 80 fillér. A fiatal leánykák életviszonyát érintő elbeszélések tartalmaz. Irója minden erőltetés és mesterkétség nélkül nevel és tanít elbeszéléseivel. Irója könnyed és magyáros. **A gyóri vaskakas.** *Elbeszélés a török hádlás korából.* Irta *Szerelomhegyi Tivadár* kir. kath. főgimn. tanár. Kiadja a Szent-István-Társulat. Ara kötve 60 fillér. Történelmi elbeszélés. Szerző Győr híres védelmét a török ellen ismerteti. Az olvasó ifjú lelkét mindvégig igen élénken foglalkoztatja tárgyával. Elbeszélése könnyed és eleven. Mesteri módon fűzi elbeszélésének egyik-másik mezzanatahoz a jellemzéseket és ezzel észrevétlenül buzdítja a fogékony gyermeki lelket a hazafias erények megszerzésére és majdan gyakorlására. **Petike.** *Elbeszélések.* *Rosegger Péter műveiből összeválogatta Körösi Henrik.* Kiadja a Szent-István-Társulat. Ara kötve 80 fillér. A gyermek és ifjú élet megragadó képeit találjuk abban a 11 kis elbeszélésben, melyet a fordító *Rosegger* híres művéből a magyar ifjúság élvezetére lefordított. Már az első elbeszélés, a *«Kariácsonyi örömköröl»* oly élénken, oly megragadóan festi az egyszerű, de vallásos család gondolkozását és életét a szent napon; de mindez a kis *Peti* eseményeiben, érzelmeiben megjelenítve jut az olvasó elé. A többi elbeszélés is megragadja az olvasó lelkét, hogy gazdagítsa azt a nemesnek, szépnek és igaznak érzelmeivel. A fordító magyaros és könnyed nyelvezete, mely nem lép túl a gyermek nyelvkincsét, különösen ajánlatossá teszi a könyvecskét. Fölhívjuk az intézetek elöljáróit, és olvasóinknak szives figyelmét az előbb ismertetet gyermek- és ifjúsági olvasmányokra, hogy azokat a közlegő kariácsonyi szent ünnepek és az újév alkalmából mint igen lecses ajándékkönyveket ajánlják és terjesszék. *Memorándóhétk a Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatalában. Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28.*

Zsazlonk. A legújabb szám szép címképpel, változatlanul érdekes és tanulságos tartalommal beköszöntött fiatal olvasóihoz. Az első oldalon *Ozoray Istvántól* találatos hangulatos verset *«Immaculata»* címmel, azután helyes sora következik az aktualitásokhoz kapcsolt ismeretgazdó cikkeknek, verseknek, elbeszéléseknek és pályázatoknak, melyeknek a kitűzésében kifogyhatatlan lelkesít és erős pedagógiai érzéket fejt ki *Izsóf Alajos*, a szerkesztő. A lap előfizetési ára egy évre 2 kor. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII., *Damjanich u. 50.*

A tanítóképzők felügyelete. Irta *Váro Béni*. Fogarasi vármegye kir. tanfelügyelője. Ara 30 fillér. A füzet szorgalmasan mozgalom ellen érvel, melynek célja, hogy a tanítóképzők kivétessenek a kir. tanfelügyelők hatásköréből és külön tanítóképző intézeti főigazgatók felügyelete alá helyeztessenek.

VEGYESEK.

Fraknoi püspök látogatása. Fraknoi Vilmos püspök látogatást tett a budapest-ferencvárosi Ranolder-intézetben, ahol *Kriszán Mihály* pápai kamarás igazgató kalauzólása mellett megtekintette az intézetet. Több mint másfél órai tartózkodás után elhagyta az intézetet, előbb azonban legnagyobb meglegedését nyilvánította a látott és hallott dolgok felett.

Ötvenéves tanító. Lélekemelő és megható ünnepegy keretében ülték meg Koronóc lakószai általános tiszteletnek és szeretetnek örvendő főtanítójuknak, *Törzsök Sándornak* ötvenkétéves működési jubileumát. Közöttük öszült meg. Negyvennyolc év óta vezette őket szeretettel, kitartással és lelkiismerettel a boldogulás felé; megérdemli, hogy öreg napjaiban a hála és elismerés jóleső jeleivel jutalmazzák. Meg is tették, meleg ovációkkal vették körül e napon a jubilánst. A jubiláns tanító *Törzsök Vilmosnak*, az ismert katolikus írónak édes apja. Megható, hogy alább már halálát olvassuk.

Nyugtázás. A Szepes-Richvaldon épülő római katolikus népiskolára folytatólag a következők adakoztak: *Herc Ernő* richvaldi földbirtokos 20 korona, *Ronchetti Gáspár* vörös-klastromi püspöki erdősz. 2 korona, *Hromada Antal* hjeipotoki római katolikus lelkész 3 korona, *Szmizsár Bertalan* malatini római katolikus lelkész 3 korona, *Szlavkovszky Ferenc* rózsahaegyi segédlelkész 2 kor., *Tomkulyák József* rózsahaegyi hitoktató 2 korona, *Moys László* haraszti plébános 5 korona, *Höhr József* szepeshelyi segédlelkész 3 korona, *Demkó György* dr. a budapesti tudományegyetem rektora 10 korona, *Bázsik Endre* lipótlueskyi plébános 3 korona és *Borodács Endra* lipótelpléskai plébános 3 esendes szentmisét végzett. Fogadják e nemes adakozók legmélyebb köszönetemet. *Klein Ferenc* richvaldi római katolikus lelkész, mint iskolaszéki elnök.

Az országos közoktatásügyi tanács állandó bizottságának november 4-én *Beöthy Zsolt* dr. elnöklésével tartott ülésében fölolvasták *Berzeviczy Albert* dr. közoktatásügyi miniszter leiratát, amely a népoktatási új törvényjavaslattal kapcsolatban szükséges munkálatok elkészítésére hívja föl a tanácsot. Ilyenek: a népiskolai mindennapos és ismétlő-tanfolyam, továbbá a tanítóképzőintézetek tantervének és tantervi utasításainak átdolgozása; a nem magyar nyelvű népiskolák számára a magyar nyelv tantervének és a hozzávaló utasításoknak elkészítése, a királyi tanfelügyelők szakvizsgálatának szabályzata. Minde munkálatoknak oly időben való elkészítését kívánja a miniszter, hogy azok a jövő iskolai évben elrendelhetők legyenek, az állandó bizottság ebben az értelemben megtette a szükséges intézkedéseket és meleg hangon üdvözölte *Berzeviczy* minisztert a törvényjavaslat benyújtásáért.

Halalozások. *Törzsök Sándor* ny. tanító folyó évi november hó 16-án, életének 72-ik, munkálkodásának 52. évében nagy szenvedés és a halotti szentségek ájtatos fölvétele után elhunyt. A boldogultnak földi maradványa f. hó 17-én Koronócán a róm. kath. vallás szereltartásai szerint általános és nagy részvét mellett tétettet a boldog föltámadás reményében nyugalomra. — *Egry Péter* elemi iskolai tanító november 17-én hatvannegy esztendőskorában meghalt Nyitrán. Az elhunyt harminckilenc évet töltött Nyitrán, mint elemi iskolai tanító.

Felelős szerkesztő: **Ember Károly.**

PÁLYÁZATOK.

Egri érseki megye

Borsodmegyében a sajoarnóthi róm. kath. iskolához tanító vagy tanítónő kerestetik. Javadalmazása lakás és kerten kívül 811 kor., ebből érseki és államszegély 636 kor. Pályázati kérvények oklevél, keresztlelél, működési, erkölcsi, házassági vagy szabadállapotú bizonyítvánnyal együtt *dec. 3-ig Fülöp Elek* plébánoshoz, Felsőzsolca küldendők. Állás azonnal elfoglalandó. 653 1—1

A nyirábrányi (Szabolcsm.) róm. kath. kántortanítói állásra pályázatot hirdetek. Jövedelme: nagy kerttel s melléképületekkel ellátott jó lakásnál kivül 914 korona 48 fillér díjlel szerint. Kérvények keresztlevéllel, házasságcsedzsel, szülő anyakönyvi kivonattal, illetőleg szabad állapottól igazoló lelkési bizonyítvánnyal, tankepesítő oklevéllel, s mindazon helyekről, hol a pályázó alkalmazva volt, működési és orkalesi bizonyítvánnyal felszerelve a kántorhoz küldendők. Valasztás folyó évi december 15-én délelőtt. *Dr. Kovácszy Kornél* lelkész. 648 1—1

Besztercebányai egyházmegye.

Karvalyi (Körmöcbánya mellett, posta Bartos) 800 korona javadalmazású kőszpénz 360 kor., stóla átlag 140 kor., földbérlet 100 kor., termények becsülvé 200 kor.) általanlag segélyezett tót-magyar tannyelvű kántortanítói állásra pályázhatnak december 4-ig, orgonálásban jártas tanítók is. *Az iskolaszék.* 634 1—1

Csanádi egyházmegye.

Szekudvari (Aradm.) róm. kath. kántortanítói állásra pályázatot hirdettek. Jövedelem: háromszobás lakás és konyha, kamra, pince, istálló, disznóól, 600 □ öles házikertnél kivül 600 kor., kőszpénz, 23 hold föld 600 korona béreesszeggel, 8 öl természetbeni tűzifa beszállítva, szabott stóla. Iskolafütiésről és akaratiáról tanító gondoskodik. Egy évi próbaidő. Iskolaszéki és hitközségi jegyzőség kötelező. Valasztás a pályázók személyes jelenlétének feltételéül december 1-én délelőtt. Az állás december 8-án elfoglalandó. Pályázatok *Dienes Adorján* plébános címére küldendők. 624 2—2

A mező-kovácszhazi róm. kath. kántori állás megrososodván, arra pályázatot hirdettek a következő feltételek mellett. Megkövántatik jó zeneismeret és az egyházi életben, valamint a gregorianumban való teljes jártasság. Fizetése: 1. 800 kor., kőszpénz havi részletekben, a hitközségi pénztárból kifizetve, 2. 4 kis hold (1100 □ öles) szántóföld haszonélvezete, 3. Egy vagon tűzifa, melyből egy ölet az egyh. gondnok munkaszoba szükségletére kell átadni és amely fa 1905. év október elsővel kezdődőleg folyósítottatik. 4. Három szoba, egy konyha, élestar és melléképületekből álló természetbeni lakás, a hozzá tartozó kerttel. 5. A hitközségi választmány által megállapított stólagóvedelem, mely utóbli a hitközségi jegyzőnél megtekinthető. A kérvények a hitközségi választmányhoz címezve, főtiszt. *Rózsa József* esperes-plébános, hitközségi elnökhöz f. évi dec. 5-én dé. n. 5 óráig beküldendők, a megfelelő belyeggel és okmánnyal ellátva, mert a később érkezettek figyelembe nem vétetnek. Megjegyeztetik, hogy a próbaéneklés f. évi dec. 6-án reggel 8 órakor fog megtartatni, amelyre a pályázók személyesen tartoznak megjelenni, továbbá, ha esetleg nőden választatnék meg, így köteles egy év alatt megmósólni. 646 1—1

Győri püspöki megye.

Vitnyedői (S-próm.) kath. kántortanítói állomásra december 15-ig pályázatot hirdettek. Jövedelme: 15 hold ingatlan (1200 □ ös), lakás, párbér körülbelül 70 pozsonyi tiszti rzs. és minden pártól 70 fillér, stólaris jövedelem s többi mellékes a díjlelben részletezve. Megválasztott köteles az osztálytanító fizetéséhez évi 200 koronával járalni. Az állomás január 1-én elfoglalandó. Próbaéneklés és orgonálásra pályázók főkéretnek. Folyamodványok nagy, és tót. *Németh János* prépostplébános úrhoz Kapuvárra küldendők. *Iskolaszék.* 639 1—2

Nagyváradai latin szert. egyházmegye.

A magyarpataki (Szilágym.) tót-magyarajkú róm. kath. kántortanítói állomásra pályázatot hirdettek. Javadalmazás szabályszerű lakás, melléképületei s kis hold hasznokert haszonélvezetével; hitközségtől 800 kor., korpótlék biztosítva, 3000 lélek utáni kántoralis stóla körülbelül 200 kor., nevezetesen: nagy halott temetéséért 2 kor., gyerekért 1 kor., (főkegyházakban kétszeres), buszszató versszakonként 20 fillér, offerák s misepénzből

45 kor., ostyasütésért 10 kor. Kellőleg felszerelt folyamodványok az iskolaszékhez (u. p. Nagy-Báródy *dec. 2-ig* küldendők. A megválasztott utiköltségére 20 koronát kaps butora az állomástól beszállítottatik. 640 1—1

Róm. kath. nevelőnő, ki a magyar és német nyelvet bírja, zongorázásban jártas, két gyerek mellé kerestetik. Magyarul és németül irt, fénykeppel, bizonyítványmásolatokkal, a kívánt fizetés megjelölésével ellátott ajánlatok *Barsóthy Géza* mérnök úrhoz, Füzesgyarmat (Békésm.) küldendők. 633 1—1

Nyitrai püspöki megye.

A magyarsoók-szelőcei kath. iskolánál tanítói állásra pályázatot hirdettek. Fizetés 800 korona, fűtés és kertiletmény 20 korona, egy kis szoba butorozva. Csak képesített tanítók pályázhatnak *dec. 8-ig*. Kérvények a szelőcei plébániahivatalhoz (posta Magyar-Soók) küldendők. 637 1—1

Nyitraváros róm. kath. elemi fiúiskola kiegészítő részét képező IV. kerületi fiúiskolájához egy tanítói állásra pályázatot nyitattik. Javadalmazása az V. rangfokozat szerint öt megillető 1200 kor., törzsfizetésben van megállapítva, mely törzsfizetés tízevenként 200 koronával emelkedik; harmincötévi szolgálata után 2000 korona törzsfizetésbe lép s tovább a fizetésben nem emelkedik. A törvényes ötödéves korpótléket törzsfizetésben kívül elvezi. Lakbériletménye évi 400 korona, mely a belvárosi iskolához való áthelyezésekor 500 koronában van megállapítva. Amennyiben szakképzettségénél fogva idővel az ipariskolához alkalmaztatik, ezen munkája után külön díjazásban részesül. A jóváhagyás alatt lévő iskolaszabályzat szerint a megválasztott a megfelelő rangfokozatba és a korpótlék élvezetébe csak a Nyitrán töltött szolgálati évei után lép, máshol töltött évei figyelembe nem vétetnek. Köteles a reábizott osztályt, az ismétlőtanfolyamot s a tornát minden külön díjazás nélkül vezetni és tanítani, a tantestület jegyzőit és az igazgatótanító által reábizott egyéb irodai teendőket végezni. A választásnál többévi gyakorlat és zenébeni jártasság nyujt előnyt. A megválasztott tanító állását 1905. évi január első napján tartozik elfoglalni. Csak férfiak pályázhatnak. A kelben felszerelt és sajátkezüleg irt folyamodványok a nyitrai róm. kath. iskolaszékre címezve nagy. *Böringer János* c. kanonok, esperes-plébános elnök úrhoz 1904. évi *dec. 20-ig* nyujtandók be. 649 1—1

Pécsi egyházmegye.

A teveli (Tolnam.) róm. kath. népiskola IV-ik sorszámu tanítói állomásra *dec. 10-ig* pályázatot hirdettek. Jövedelme: egy butorozott szoba, államsegéllyel 800 kor., törzsfizetés, lakás s kertpótlék címén 120 kor., összesen: 920 korona. Kötelme: egy tantermet s az ismétlőiskolát a fönálló egyházi s állami törvények szerint vezetni, a kántorságban segédkezni. Tannyelv német-magyar. Csak oklevelesek pályázhatnak. Az állomás tanév közben csak kántorival cserélhető föl. *Prikler Károly* iskz. elnök. 652 1—1

A somberekai róm. kath. magyar-német tannyelvű osztálytanítói állásra *december 12-ig* pályázatot nyitattik. Évi fizetése tizenkét óra havi előleges részletekben, 600 korona, egy szoba teli fűtéssel és a legszükségesebb butorzattal. A második szoba, konyha, kamra, kert váltósága fejében 120 korona, összesen 720 korona. Kötelme a gyermekeket egy tanteremben oktatni. A pályázók okmányaikat az esperesi hivatalnak Dunaszekesőre küldjék. Csakis férfiak pályázhatnak. *Az iskolaszék.* 641 1—1

Vaszar (Veszprémm.) róm. kath. népiskolánál a III. oszt. tanítói állás üresedésébe jövén, erre f. évi *dec. hó 8-ig* bezárólag pályázatot hirdettek. Jövedelme államsegélyből 680 kor., hitközségtől 120 kor. és lakás butorzattal ágynemű nélkül. Kötelessége a III—IV. oszt. vezetése: továbbá a kántori teendőket önállóan tudja végezni. Személyes megjelenés kéretik. *Kiss Ferenc* iskz. jegyző. 643 1—1

A vemendi (Baranyam.) róm. kath. magyar-német tannyelvű II. sorsz. osztálytanítói állomásra 866 korona évi fizetéssel előleges havi részletekben pályázatot hird-

tek *dec. 11-ig*. Kötelme: a kijelölt osztály és az ismétlőiskola vezetése, a kántori teendőkben leendő segédkezés. Állását eközben csak kántorival cserélheti föl. *Reisz. Adal. hpt. isk. sz. elnök.* 644 1-1

Szepesi püspöki megye.

Pályázat a főlősrépi róm. kath. kántortanítói állomásra. Jövedelme: község és államtól 456 kor., 33 mérő arpa, 18 mérő zab, 3 kataszt. hold szántóföld megműveléssel, 16 szeker fa saját használatra. Egyéb jövedelem 100 kor. Szép lakás, kert és melléképületek. Kérvények föl. *L. József* urhoz Zsegrára (Szepesm.) *dec. 10-ig* intézendők. 651 1-1

Szombathelyi egyházmegye.

Sójtör róm. kath. iskolaszéke a IV. tanítói állásra újul pályázatot hirdet. Államsegély elnyeréseig 600 kor., egy bútoros szoba fűtéssel és tisztogatással. Tanít I. fiúosztályban. Kántoriakban jártas nőlen férfitanítók okmányukat, nőtanítók csak levélbeli megkeresésüket *november 30-ig* küldjék. Állás azonnal elfoglalandó. *Külér. Károly* isk. sz. jegyző. 650 1-1

A szemeyei (Vasm.) róm. kath. kántortanítói állomásra pályázat hirdetik. Javadalma: 120 gyermek után 319 kor., 20 fillér fejenként 2 kor., 66 fillérjével, 16473 ööl földbirtok 340 kor., értékben, a földekből 5 hold megműkaltatik, 24 mérő rozs 144 kor., értékben, lélekpénz minden gazdától 10 fillér, zsellerektől és özvegyektől 24 fillér, összesen 17 kor., temetési stóla 48 és 24 fillér összesen 7 korona, misepénz 40 fillérjével fizetettek, 3 öl kemény tűzifa hazaszállítva, temetői fűkaszás a körülötte levő fajzással 40 kor., az őrlendő gabona malomba vitele és hazaszállítása, harangozásért b. mérő rozs és borpénz 16 kor., a trágya kihordása 16 kor., értékben, két padlózatlan szoba, konyhával, kerittel és gazdasági épületekkel. Kötelessége ismétlőiskolákat is tanítani, orgonálni és az egyházi funkcionál segédkezni. Pályázati határidő *dec. 22.* délelőtt 10 óra. A kellőleg felszerelt folyamodványok alulírott névre küldendők: *Limperger Mihály* plébános, Egervölgy, u. p. Kám. 632 1-1

A szepetneki róm. kath. iskolánál üresedésben levő osztálytanítói állásra *dec. hó 11-ére* pályázat hirdetik. Jövedelme: bútorozott szobából álló lakás fűtéssel, 600 korona készpénz 50 koronás havi előleges részletekben, 180 kor. államsegélyből, mely a megválasztottnak csak akkor folyósítatik, mikor azt a miniszterium az illető névre átírja. Az állás azonnal elfoglalandó. Kötelessége a reábizandó mindennapi és ismétlő tanköteleseket oktatni és nevelni, esetleg a kántori teendőkben segédkezni. Kérvények *dec. hó 11-ig* bezárólag alulírotthoz küldendők. Szepetnek (Zalam., posta helyben) *Berkovich József* plébános. 645 1-2

Veszprémi egyházmegye.

Pályázat a nagybélci róm. kath. kántortanítói állásra. Jövedelme: két szoba, konyha és kamrából álló lakás, a házhoz való kerttel: 4 1/2 hold jövedelme, 2 öl tűzifa, a két kézségtől készpénzben kap 210 kor., természetnyekben 230 kor. és oly államsegély, amely a kántortanító jövedelmét 800 kor. egészíti ki. Választás *dec. 1-én. Paska István* isk.-széki elnök. 642 1-1

Veszprémmegyében, szücsi plébániához csatolt fenyőfői főkegyház német-magyar kántortanítói állásra *nov. 29-ig* pályázat hirdetik. Jövedelem: községtől 686 kor., 7 öl tűzifa 61 kor., 60 fillér, stóla 7 kor., állami segély 40 kor., 2 szoba, zárt konyha, melléképületek, 14 h. házi-kezelő. Személyes megjelenés kívántatik. Oklevéllel bírók előnyben részesülnek. Kérvények az *iskolaszékhez* Fenyőfőre (u. p. Francjavágás) küldendők. 635 1-1

A bálatonkereszturi róm. kath. osztálytanítói állásra önkéntes tanító kerestetik. Kötelessége az egyik tanterem bányának tanítása, ismétlősök oktatása, kántoriakban segédkezés. Javadalma évi 800 korona, egy bútorozott szoba fűtéssel, takarítással. Okmányokkal felszerelt kérvények *dec. 6-ig* a plébániahivatalhoz küldendők Somogy-Kéthyre. 647 1-1

Szent Karácsony.

Pásztortjáték 5 felvonásban elemi iskolák és ifjúsági egyesületek számára.

Irta HOSSZU LAJOS néptanító.

Kapható az irónál 30 fillér jár és portó ellenében Kisháron, (Somogy megye.)

638 1-1

Az olvasás tanítását és tanulását az eddigi módszerek között legkönnyebbé teszi:

«Eljárásom a fonomimika segítségével való olvasás tanításában»

című részletes útmutatást nyújtó vezérkönyv. Irta: **Péter József** tanító. II. kiadás Kapható a szerzőnél 1 korona 5 fillér beküldése ellenében (Vág-Sellyén.)

636 1-3

24 eredeti dallamos preludium

utalványon rendelve csak 1.50 kor.

utánvéte' es rendelés 55 fillérrel többé

kerül.

Szeged 6. **Zámbó Károly** kántor.

602 3-5

Orgonaépítési műintézet.

Rieger Testvérek

villamosgépekkel berendezett cs. és kir. udvari orgonagyára

Budapest, VII., Garay-utca 48.

cs. és kir. udvari szállítók, a **Szentsír** lovagja, a **Ferencz József-rend** lovagja.

A párisi és bécsi világkiállításokon stb. helyről kintüntetve.

Legelősbő árban es kedvező fizetési feltételek mellett kiváló tisztá leguymású csőrendszerint (pneumatikai) tartós, nemes-hangú orgonákat szállit. 30 év óta 980 orgonát szállított. Mindennemű orgonajavításokat és hangelásokat a legmersekeltebb árban es lelkiismeretes pontossággal teljesit. Orgona jókarban tartása mersekelte árban elvállaltatik. Tervezetek es rajzok kivanatra díjtalanul.

Immaculata félszázados évfordulója

a december hó 8-diki jubileum alkalmából megjelentek és a rendezendő ünnepélyeknél különös figyelembe ajánltnak a következő kiadványok.

a) Magyar könyvek:

Erdős Károly. Vezérkönyvecske a szeplőtelen fogantatás hitékkelye félszázados jubileumának megülsére. *Tartalom:* Félszázad határain: előadásra alkalmas ünnepl. kép. Szavahisra alkalmas Maria-költemények. Gondolatok alkalmas beszéd tartására. K — 30.

Háczel Kálmán. A szeplőtelen szüz Mária tisztelete. A legszentebb Szüzanya jubileumára írt gazdag tartalmú imakönyv. Kötve K 1.50. aranyvágással K 1.80.

Kálmán Károly. Immaculata. Ünnepi szinnű. K 1.—

Trefán Leóárd. Emléksorok a szeplőtelen fogantatás hitágazata ünnepléses kihirdetésének 50 éves jubileumára. Kedves kis füzeteket böcsajlott közzé e címmelet a szerző, mely hivatta van emmeket a folyó év nagy eseményére: a Szeplőtelen Fogantatás jubileumára irányítani. Tartalma, esimes kiállítás az engedi remélünk, hogy a hívek sokasága előtt nagy kedveltségnek fog örvendeni ez a kis imádságot és elmékedéseket tartalmazó füzetecske. K — 24.

Virág Ferenc. A szeplőtelen fogantatás ünnepe. (Népratok 212. szám.) K — 08.

b) Nemet könyvek:

Faustina Angela. Sternenkranz, der unbefleckt emplantenen Jungfrau gewidmet. K — 36.

Graffenstein M. em. „Ganz schön bist Du.“ Gedichte zu Ehren der unbeflechten Empfängnis Maria. Kötve K 3.—

Hattenschüller Jos. S. J. Die unbeflechte Empfängnis. Lesungen und Gebete für eine Novene- oder Monats-

andacht zu Ehren der makellosen Jungfrau Maria. Füzve K 2.16, kötve K 2.58.
Dr. Helle, Friedrich Wil. Marienpreis, Lieder und Balladen zur Verherrlichung der adlerseligsten Jungfrau. Kötve K 3.—

Kösters Ludwig S. J. Maria, die unbefleckt Empfangene. Geschichtlich-theol. Darstellung. K 4.32.

Maria die Makellose. Jubiläumsbüchlein für 1904, von einem Priester der Diözese Seckau, geb. K — 60.

Nisius Joh. B. S. J. Die unbeflechte Jungfrau. Festgabe zum Immaculata-Jubiläum. Predigten, gehalten in der Wiener Canisiuskirche. K 1.50.

Platner P. Maurus. Der Unbefleckten Ruhmeskranz. Eine Jubelgabe für das fünfzigste Jahr seit der Definition des Glaubenssatzes von der unbefleckten Empfängnis Maria. Predigt-cyklus. K 2.—

— *Maria, der Typus der Kirche.* Eine Erinnerung an das Jubeljahr 1904. Predigt-cyklus. K 1.40.

— *Marienpreis.* Predigten auf die Muttergottes-Feste. K 5.40.

Rauter Jos. M. Maria-Empfängnis-Büchlein. Jubiläums- und Gebetbüchlein f. d. kath. Volk anlässlich des Jubeljahres. Kötve K — 60.

Schneider P. Josef. Keine Makel ist an Dir. Ein Büchlein über die unbeflechte Empfängnis der Gottesmutter Maria. Füzve K — 36, kötve K — 72.

Schweykart Alois Jos. S. J. Die Verehrung der unbefleckten Empfängnis Maria in der Geschichte der Kirche. 32 Vorträge. K 2.80.

Winkler P. Peter C. S. R. Der Unbefleckten Bild und Verehrung in der kath. Kirche. Vorträge, gehalten in der Kirche Maria am Gestade in Wien. K 2.64.

Megrendelhetők:

a SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT

könyvkereskedésében

Budapest, IV. kerület, Kecskeméti-utca 2. szám.